

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
קודש הקדשים רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

| גליון 297 |

פרשת ניצבים וילך תשפ"ו

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת ניצבים וילך

אתם ניצבים היום (כט, ט).

אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל, רצה לומר כי ידובר שקרים לא יכון לנגד עיניו, אבל הדור הזה היו אנשי אמת, וזה שכתוב "אתם" אותיות "אמת" - ניצבים.

(אמרי קודש - סטרעליסק)

ושבת עד ה' אלהיך... ושב וגו' (ל, ב). אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל, ר"ל על פי מה שאמרו בחלק (סנהדרין צ"ז ע"ב) אם לא יעשו ישראל תשובה, הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך כיהמן ויהיו מוכרחים לשוב. וזה שאמר 'ושבת', ר"ל יהיו לך שני דרכים, או ושב על עצמך ברוצונך הטוב והיית עד ה' אלקיך שעדיין אינו מעורר עליך דין גמור, ואם לא תרצה לשוב בעצמך - שמא תאמר ח"ו אבדה תקוותינו אחר שאין לנו השגה לשוב מעצמנו, לזאת **ושב** ה' אלקיך שהשם יתברך יכריחך לשוב.

(שם)

לא אוכל עוד לצאת ולבוא (לא, ב). אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל, ר"ל כי הנשמה באה לעולם שלא תאכל נהמא דכסופא, וכשבאה לעולם העליון ומתעדת שם, וכשנרצח להולכה למדריגה גבוהה יותר בהכרח שאינה ראויה, ואם נתן לה במתנה היא גם כן נהמא דכסופא, בהכרח שתבוא לעולם, והיינו 'שונא מתנות יחיה' (משלי טו, כז), שעל ידי מה שהנשמה שונאת מתנות להתפרנס בהנחה, על כן מוכרחת לבוא לחיות בזה העולם, אבל משה כל מה שהיה בזה העולם זכה, כמ"ש (יהי כ"א ע"ב) חמשים שערי בינה נבראו בעולם ומשה זכה לכולם (בגמ' איתא דכולם ניתנו למשה חסר אחת), נמצא ודאי לא היה צריך לבוא לזה העולם, כי בזה העולם ודאי אי אפשר להשיג יותר.

(שם)

אורו הקדוש

שאלות ותשובות בחי' היום יום
במשנת רבינו הקדוש

שאלה

ראיתי שבעלונים האחרונים אתם עוסקים בענייני חודש אלול, והייתי רוצה להעלות שאלה שמציקה לי מאוד בימים אלו. גם אני, כמו רבים, מנסה לנצל את הימים הללו כדי לשוב בתשובה, לתקן את מה שקלקלתי ולקבל על עצמי קבלות טובות להבא - בקיצור, לעשות תשובה 'כמו שצריך'. אלא שכשנני מתחיל להתבונן במעשיי, אני פשוט נבהל: אני רואה מול עיניי המון פגמים וחטאים, ואינני מבין איך בכלל אוכל לתקן את כל מה שקלקלתי. מעבר לכך, כפי שאני מכיר את עצמי ואת החולשות שלי, קשה לי להאמין שהחטאות או הקבלות שאקבל על עצמי עכשיו אכן יישארו כדבר בריקיימא ויחזיקו מעמד לאורך זמן. איך אחד כמוני, שעומד מוצף עם כל כך הרבה חטאים ופגמים, יכול להתחיל בתהליך תשובה שיחזיק מעמד לאורך זמן?

תשובה:

אבל אדם חכם מבין שאם מכל הברזים יוצאים מים עכורים, הבעיה איננה בברז הספציפי. צריך ללכת ישירות אל המסנן המרכזי, אל הצינור הראשי של הבית. ברגע שיטפלו במקור וינקו את המים הראשיים - מכל הברזים כולם יזרמו מאליהם מים טהורים חכים.

אותו דבר בדיוק נכון לגביך: כשאתה רואה פגמים וחטאים רבים, אל תתיש את עצמך ברידיפה אחרי כל פרט ופרט. עליך למצוא את המקור והשורש של הכל - ושם להתמקד!

יסוד עצום זה מובא בספר הקדוש 'בית אהרן', בשם אדמו"ר הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע:

בשם הצדיק רש"ק (רבי שלמה מקארלין) זצוק"ל: שעיקר התשובה הוא המחשבה - היינו לטהר מחשבותיו מכל ענייני איסור וטומאה וגשמיות, ולקשר מחשבתו רק לטוב, ובוזה יתכן הכל. כי המחשבה היא המושלת בין בעשייה ובין בדיבור, ועל ידה יתוקן גם העשייה והדיבור שפגם בהם ח"ו.

כשמתבוננים בדברים המאירים הללו, מבינים מה עלינו לעשות: המחשבה היא המקור והצינור הראשי של הנפש.

התפקיד שלך בחודש אלול אינו לשפשף ביאוש את כתמי העבר בכל ברז וברז, אלא להתרכז בטהרת המחשבה - להרחיק מהרהורים רעים, להתחבר למחשבות טהורות ולקשר את המחשבות רק לטוב.

ברגע שאתה מנקה את מחשבתך, שומר עליה מהרהורים רעים וממלא אותה בתוכן רוחני וטוב - הנפש כולה מזדככת.

כאשר המחשבה שלך תהיה נקייה וזכה, אתה תראה שכל המעשים והדיבורים שלך יתיישרו מאליהם, ואפילו כל כתמי העבר יתקנו ויתוקנו מעצמם!

כשקוראים את שאלתך, קשה שלא להזדהות איתך. השאלה שאתה מעלה אינה שייכת רק לך - זוהי שאלה הנוגעת לרבים, וכל אדם המתבונן בעצמו נתקל בה. הלא מי יכול לומר "ויכיתי לבי"? מיהו זה שיכול להיעיד על עצמו שלא פגם ולא מעד מעולם?

דווקא משום כך, הניסיון לתקן כל פגם ופגם בנפרד נראה כמעט בלתי אפשרי.

כדי לדעת את הדרך הנכונה והסלולה, ולהבין איך ניגשים למלאכה עצומה כזו בלי להישרב, כדאי להתבונן במשל קטן:

מעשה באדם ששם לב יום אחד שהברז במטבח מוציא מים עכורים ומלוכלכים. הוא לא התעצל: פירק את הברז, ניקה את הפילטר, הבריק את הצינור והחזיר הכל למקום, מתוך תקווה שהמים יחזרו להיות זכים. אך כשרצה למוזג כוס מים - שוב זרם לכלוך. הוא פירק וניקה שוב ושוב.

יותר מזה: כשהלך לבדוק את הברז הנוסף בבית ואת הברז בחצר, גילה לתדהמתו שגם מהם זורמים מים עכורים. הוא החל לרוץ מברז לברז, לשפשף ולנקות כל צינור בנפרד, אך שום דבר לא עזר.

כאשר מים עכורים יוצאים מכל ברזי הבית, זוהי הוכחה מובהקת לכך שהלכלוך מגיע מן הצינור הראשי של המערכת. כל עוד לא ינקו את המקור הראשי - שום קרצוף של ברז יחיד לא יועיל. אך ברגע שיטהרו את הברז הראשי - ממילא יזרמו מים זכים בכל ברזי הבית.

כאשר אנחנו מנסים לעשות תשובה, אנחנו נופלים לא פעם בדיוק לאותה מלכודת: אנחנו מנסים לטפל בכל 'ברז' בנפרד - בכל חטא, בכל פגם ובכל דיבור לא טוב. וכשאנחנו רואים את כמות הלכלוך הזורמת מכל הברזים, אנחנו מתייאשים ומרגישים שאין לנו סיכוי.

למסירת שאלות, הערות או הארות למדור זה, ניתן לפנות לקו לודמיר: 02-30-111-22 שלוחה 99

או לדואר אלקטרוני: A023011122@gmail.com לתשומת לבכם: בחירת השאלות לפרסום נעשית על פי שיקול דעתם הבלעדי של חברי המערכת. אין המערכת מתחייבת לבחור או להשיב לכל שאלה שנשלחה.

רבים מעידים:

מאז שהתחלתי לקבוע לימוד בחזרות של רבינו, כל דיו השתע.

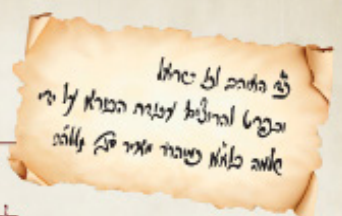

הגאון"צ רבי מרדכי קלפפיש זצ"ל מווארשא ההסכמתו על ספר שמע שלמה:

"זכות קדושת תורתו יעמוד להקונים להשפיע עליהם שפע ברכה והצלחה כנפשם:

דברים שנחרטו על גווילי אש

האוהב לכל ישראל ובפרט להרצנים עבודת הפורא על דיי

שיחה מרוממת במיוחד עבור גליון 'לודמיר' עם הגה"צ רבי אהרן שפירא שליט"א - רב פרדס כץ בנייברק, נכד רבינו השרף זי"ע יסודותיו הקדושים של רבינו בעל ההילולא זי"ע והלימוד מדרכיו הקדושות למעשה

עמוד התפילה

מסופר על הרבי ר' זושא מאניפול, שפעם אחת היה רצון קודשו להסתגר בחדרו ביחידות ובאין מפריע, והורה למשמשו ואמר: "תראה לא להכניס שום אדם לחדרי". והנה הגיע רבינו הקדוש רבי אורי מסטרליסק, ולא הניחו המשמש להיכנס. לאחר שנודע לרבי זושא מכך, גער בגבאי ואמר לו: "אמרת לך לא להכניס שום אדם אצלי, אבל לא אמרת לך שלא להכניס אלי שרף! רבי אורי מסטרליסק, הוא אינו אדם אלא שרף..."

דבר נדיר ביותר היה בימיו של רבינו הקדוש רבי אורי - לכנות אדם בשם 'שרף'. לא זו בלבד, אלא שאפילו בחייו כינוהו בתואר הנורא והמבהיל הלה. כמה וכמה טעמים והסברים ניתנו לתואר שניתן לרבינו. אחד מהם, על שום שפעם אחת ראו, בשעה שעמד בתפילתו, שפניו הקדושות נראו גם לאחוריו, בבחינת "ארבעה פנים לאחד". אך בפשטות נקרא בשם 'שרף' על שם עבודת התפילה הנוראה שלו, כשרף עליון ממש, בלבת אש קודש, בקול רעש גדול ובמסירות נפש.

ידוע שרבינו השרף נסע מתחילה אל כמה מצדיקי הדור, ובהם: הרבי ר' אלימלך מליזנסק, רבי פינחס מקורץ ועוד. אולם לבסוף קיבל על עצמו כרבו המובהק את רבי שלמה מקארלין, וממנו לקח את עבודת התפילה הנוראה שלו. "כאחד משרפי אש", כך כתב על רבינו הקדוש בספה"ק 'שומר אמונים' - "כל היום וכל הלילה מפחד מגדול בוראו, והיה נשמע קול תפילתו..."

ובימים אלו, ימי הרחמים והרצון, הזמן גרמא והעת כשרה להתחזק בעבודת התפילה, להוסיף עוד חיות והתלהבות ועוד כוונה, להידבק בדרכו וללמוד מעבודת התפילה של רבינו השרף, לעמוד ולהתפלל בקול ובכוונה. אמנם לבחינה גבוהה זו של 'ארבעה פנים לאחד', שראו אצל השרף - זה בוודאי לא שייך אלינו, אבל כל אחד יכול לקחת מכל הוסיף ולהתחזק בתפילתו, כל אחד לפום דרכו ולפי דרגתו.

מסופר כי בכל יום, לפני לכתו של רבינו השרף לתפילתו, היה נפרד מכל בני ביתו, מחשש שמא מרוב הדבקות והעמל הגדול בתפילתו עלול הוא לעזוב את העולם. וגם היה אומר להם בשעה זו, שכיוון שאינו בטוח שישבו אליהם לחיים ולשלום אחר עבודת התפילה, היה מודיע להם כי הכתבים המונחים בתביה אצלו אינם חידושים משלו, אלא דברים שקיבל מפי רבו הקדוש רבי שלמה קארלינער...

עדות נוראה על עבודת התפילה מסטרליסק

אספר עדות נפלאה ששמעתי, הממחישה לנו את עבודת התפילה הנוראה והאימה של רבינו השרף הקדוש. אך תחילה נקדים מעשה שהיה.

פעם אחת ישב השרף בביתו עם בני המשפחה, ולפתע קרא ואמר:

"סיגלוס זיך מיר א טאגן - נפשי חשקה לרקוד לפני ה'!"

והייתה שם באותה שעה נכדתו הקטנה רבקה'ה, בת חתנו רבי איציקל מסטרליסק, שהייתה לידה פעוטה. יצאה הילדה בריצה לעבר זקנה השרף, והושיטה לו ידה, והחל לרקוד עימה בדבקות גדולה דקות ארוכות. כשהסתיים הריקוד, ברכה השרף מעומק ליבו ואמר לה:

"כיוון שהסבת לי קורת רוח ושמחה עצומה, כך ישמח אותך הקב"ה בחמישה בנים שיאירו את העולם, כנגד חמישה חומשי תורה..."

רבינו הקדוש השרף נישא בזיווג שני לבת הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד. לבתה של הרבנית נולד בן, שמו היה רבי צבי הירש לנדמן. ויהי היום, כשהגיעו נכדת רבינו מרת רבקה והבחור צבי הירש לנדמן לפרקם - נישאו בשעה טובה ומוצלחת, והתקיימה בהם ברכת רבינו, ונולדו להם חמישה בנים צדיקים ענקי עולם, שהשאירו חיבורים יקרים ונפלאים.

אחד מחמשת חומשי התורה היה הצדיק רבי אורי לנדמן מסטרליסק [שכמדומה היה הראשון שנקרא ע"ש רבינו השרף], גדול ואגון נפלא שהותיר כתבים רבים אין מספר. לפני כמה שנים סיפר לי בן בנו של רבי אורי לנדמן מסטרליסק, שהתגורר בעיר נתניה, ששמע מאחותו הגדולה, שעוד זכתה להכיר את הסב. וסיפרה לו איך שהייתה בביתו ושמעה אותו קורא קריאת שמע שעל המיטה בקול רעש גדול, בשאגת ארי, בנוסח המקובל וביקוד האש מסטרליסק. והיא שכבה במיטתה, ומרוב התבצרה והקול הגדול התחילה להזדעזע ולרעוד, ונשמט מידה התפוח ארצה...

אוהבן של ישראל

אמר הרה"ק מטשורטקוב בהאי לישיא (הובא בספר 'דברי דוד'):

"ליבי יצא נקמה על גדול אהבת ישראל שהיה לשרף מסטרליסק..."

ואף שהיה רבינו שרף נורא הבורע באש - בכל זאת אתה מוצא את אהבתו הגדולה בכל ליבו ונפשו אל כל בר ישראל. מסופר כי פעם ראה יהודי עוסק בחטא ר"ל, ואעפ"כ בלם פיו ולא העיר לו על כך, וזאת מגדול אהבתו לאותו יהודי.

וייתכן לומר שמידה גבוהה זו של אהבת ישראל של רבינו השרף באה דייקא מכוח עבודת תפילתו הנוראה. שהיה לפני התפילה אנו אומרים 'הריני מקבל עלי מצוות ואהבת לרעך כמוך'. אפשר שכפי רום עבודת התפילה של השרף, כך היה גם גודל הכנותו אליה, ובכללה העבודה של 'אהבת לרעך כמוך'.

מסופר שהגאון רבי מרדכי זיסקינד כתב מכתב לסטרליסקער, וכתב שם, בין יתר התארים: 'הגאון'. ותמה על זה רבינו השרף. והסביר רבי מרדכי ואמר שכל אחד הוא גאון בתחום ובנושא שלו, וכדרך שמצינו ששמואל היה מופלג בדיני ממונות ואילו רב היה מופלג באיסור והיתר, ולכן 'הלכתא כרב באיסורי וכשמואל בדיני'. השרף הוא גאון ביראת ה', באהבת ה' ובאהבת ישראל!

[ובאמת זה קצת פלא, כי ידוע שהשרף, לצד עבודת התפילה הגדולה שלו ואהבת ישראל, היה גאון הגאונים בתורה. והעידו תלמידיו שלמד הלכות מליחה אלף פעמים, בלא גזמא, והיו לו דברי הרמב"ם ונו"כ שגורים על לשונו בעל פה].

על ציון קודשו נחרט 'רבים השיב מעוין'. ואכן, אהבתו לכל יהודי הקיפה את כל ענייניו, ברוחניות ובגשמיות, ודאג לכל מחסורו.

עמוד האמת

מסופר כי רבינו השרף נסע במשך שנים ארוכות להסתופף בצל הצדיקים, ובראשם בצילו של רבי שלמה מקארלין. ובהיות שנעדר זמן רב מביתו, טענו לו כי הלא התחייב בכתובה לזון ולפרנס, ומדוע אשתו הרבנית צריכה לעמוד על כך.

ענה רבינו השרף: הלא כתיב 'כמנהג גוברין יהודאין דונין ומפרנסין ומכלכלין ומסוברין ומכסין ית נשיהון בקושטא'. 'קושטא' פירושו 'אמת', ובשביל לדעת מהי האמת, לכן נוסע אני אל הצדיקים.

ודבר פלא, שהרה"ק היפני מנחם זי"ע רשם הערה על גבי ספר אחד שעוסק בענייני קידושין, בתוך נוסח הכתובה שהובא שם, וציין בהערה את המעשה הזה של רבינו השרף. וההערה של היפני מנחם זי"ע צריכה לימוד.

שנראה להדיא מכך שסבר שאין זה ווערטל של דברי צחות בעלמא, אלא ייתכן שזה חלק מהתחייבות הכתובה. וגם נראה שסבר שעניין זה שייך לכל נפש, ואינו רק מדרגה נשגבה שהייתה שייכת לסטרליסקער.

אפילו כלשהוא

דבר נחוץ ביותר לדורנו הוא יסוד גדול שלמדנו רבינו השרף. רבים דורשים מעצמם גדולות ונצורות, דרגות גבוהות מאוד, ורבים מצפים להגיע לשלמות.

רבינו השרף, אף שדרש ותבע לעבוד ולעמוד, והגם שהיה הגדול בעבודתו הנוראה והמבהילה - בכל זאת גילה יסוד גדול, על דרך לשון המשנה: 'מעלה עשן כלשהוא' - אפילו כל דבר קטן הוא חשוב מאוד ומקובל בשמיים. יהודי צריך לדעת שכל 'כלשהוא' מעלה גם הוא 'עשן' לריח ניחוח!

ובפרט בימינו, אשר הורים ומחנכים מצפים מילדיהם להגיע להצלחות ולשלמות. על כך מלמדנו רבינו הקדוש, שהגם שאין להסתפק במעט, אבל חובה לדעת שכל פעולה קטנה נחשבת אף היא לאין ערוך.

אין זה ווארט בעלמא. זהו יסוד גדול שצריך להחזיר ללב ולהתעלות בו יותר ויותר. צדיקים אמרו שליהודי צריך שיהיו באמתחותו שני שעונים: שעון אחד לראות בו שכבר מאוד מאוחר, והשני לראות בו שעדיין לא מאוחר...

ויחד עם זאת, יש אמרה מרבינו: 'ברוך שאמר והיה העולם' - ברכה כזו שביכולתה לברוא עולמות - על זה יאמר 'ברוך הוא'. הרי לנו שרבינו השרף דרש לעמוד להגיע לעבודה הגבוהה ביותר, אך בד בבד עם זה הוא מלמדנו שלא להתייאש, וכל פעולה ועבודה קטנה נחשבת לאין ערוך!

ועל פי אמרה זו של רבינו השרף, ובצירוף אהבתו הגדולה לכל בר ישראל, יובן היטב מעשה נורא שאירע זמן מועט לפני הסתלקותו. רבינו גילה כי בבית דין של מעלה יושב צדיק גדול ונורא המחמיר בדנים של המתחייבים לפניו, ומן השמיים רוצים להביא דין אחר במקומו, שיפסוק לטובה. ורמז רבינו כי הוא זה אשר יעלה השמימה ויהיה הדיין לטובה לישראל. והדברים מתיישבים עם אהבתו הגדולה לישראל, ועם יסודו הגדול של 'מעלה עשן כלשהוא'.

צידה לדרך

יהודים הרי ממתנינים ומצפים לישועות גדולות ברוחניות ובגשמיות. בוודאי שאפשר לפעול ישועות גדולות בזכותו הגדולה של רבינו. וכבר אמר תלמידו הגדול, השר שלום מבעלזא: "ממות אחיה השילוני לא היה אדם שיכיר בנשמות ישראל כמו רבי אורי הקדוש מסטרליסק".

ועצה טובה להחפץ להיוושע בכל מילי דמיטב, כפי הידוע מספה"ק, היא לעסוק בספרי של הצדיק ולילך לאור דרכו, לנסות לבצע את דבריו הלכה למעשה. בכך נעשה האדם לתלמידו של הצדיק, והצדיק הרי דואג לתלמידיו שיהיו להם כל צורכיהם...

וחזקו ונתחזקה. ניקח לנו מאור עבודתו הגדולה של רבינו השרף זי"ע, לעלות ולהתעלות. פעמים שאנו שקועים בעבודה האישית שלנו, בתפילה ובלימוד, והשרף מסטרליסק מלמדנו שלא לשכוח את הזולת: לאהוב כל יהודי ולסייע לו בכל מה שאפשר, הן ברוחניות והן בגשמיות. ובטרים נגישים לעבודת התפילה בלבת אש - עלינו להתכונן אליה כראוי בקבלת 'אהבת לרעך כמוך', ובד בבד להתחזק בעבודת התפילה עצמה, בהתלהבות ובאש קודש.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

(ניתן לשמוע את השיחה במלואה בקו לודמיר 02-3011122, שלוחה 1)